

СУЧАСНІ АСПЕКТИ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ТА ВИХОВНОЇ РОБОТИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ХНТУСГ

Національна Доктрина розвитку освіти проголосила основною метою виховання підрастаючого покоління: «виховання свідомого громадянина, патріота, набуття молоддю соціального досвіду, високої культури міжнаціональних взаємовідносин, формування у молоді потреби та вміння жити в громадському суспільстві, духовності та фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної культури». Виховання розуміється як інтегральний процес, який поєднує виховну творчість особистості і фахівця-професіонала в єдиному інформаційно-комунікаційному просторі.

Бібліотека вищого навчального закладу (ВНЗ) сьогодні – це реальний інтегратор змін, єдність інформаційно-бібліотечних ресурсів і освітнього процесу. У навчальному закладі бібліотека здійснює свою діяльність в декількох напрямках і виконує найголовніші функції: інформаційну, освітню, культурно-виховну, а нині особливо важливу – комунікаційну. В цьому контексті бібліотека ВНЗ повинна вибудовувати нові типи відношень між бібліотекарем і користувачем, відпрацьовувати нові навички спілкування з книгою, людиною і культурою в цілому.

Наукова бібліотека ХНТУСГ є не тільки центром задоволення інформаційних потреб користувачів, а також є центром суспільного і культурного життя студентської молоді. За останні роки значно збагатилися творчі аспекти діяльності наукової бібліотеки, виділились нові напрямки в обслуговуванні користувачів та популяризації літератури.

Бібліотекарі наукової бібліотеки – фахівці, здатні у повній мірі задовольняти потреби особистості у пізнанні і саморозвитку, в генеруванні, актуалізації, засвоєнні знань. Вони володіють багатим досвідом проведення різноманітних бібліотечних заходів, що створюють комунікаційний клімат в бібліотеці. Такими заходами є читацькі конфе-

ренції, літературні інсценівки, музичні та театралізовані шоу, круглі столи, диспути, конкурси, інтелектуальні, рольові ігри, зустрічі із харківськими письменниками та поетами. Також систематично бібліотечними працівниками організуються для студентів, співробітників, гостей університету екскурсії містом та відвідування музеїв, театрів м. Харкова.

Одним із пріоритетних напрямків у діяльності наукової бібліотеки є створення в бібліотеці особливого стану взаєморозуміння, відкритості, душевності. Останніми роками більшість наших бібліотечних працівників виступають у статусі бібліотекарів-педагогів. Вони мають високий рівень професіоналізму, досконало володіють різними формами і методами роботи із виховання у студентів інформаційної культури, любові до книги, формуванню культури читання, розвитку пізнавальних інтересів і здібностей. Саме такі бібліотекарі організували на базі наукової бібліотеки роботу різноманітних об'єднань за інтересами – клуби, театри, творчі об'єднання тощо.

Вже традиційними для наукової бібліотеки стали організація та проведення науково-практичних заходів: міжнародних, всеукраїнських та регіональних (конференції, семінари, зустрічі).

6-7 жовтня 2011 року на базі наукової бібліотеки ХНТУСГ пройшла Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні аспекти культурно-просвітницької та виховної роботи бібліотек вищих навчальних закладів».

На конференції розглядалися питання:

- нові комунікаційні моделі впливу на користувачів бібліотек в умовах доступності інформації і знань;
- сучасні тенденції навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах та пріоритетні завдання діяльності бібліотек у цьому напрямку;
- досвід роботи бібліотек з організації роботи творчих об'єднань, гуртків, клубів;

- впровадження комплексних заходів туристично-краєзнавчої роботи з молоддю в практику навчально-виховної діяльності.

У Міжнародній науково-практичній конференції взяли участь представники Методичного об'єднання сільсько-господарських бібліотек України – гості завітали із різних міст: Луганська, Херсону, Сум, Умані. Також активну участь прийняли бібліотечні працівники із Белгорода (Росія), керівники бібліотек та бібліотечні фахівці м. Харкова, викладачі, аспіранти, куратори студентських груп ХНТУСГ. Загальна кількість – понад 80 учасників.

Міжнародну науково-практичну конференцію урочисто відкрив проректор із науково-педагогічної роботи ХНТУСГ Жила В.І., який щиро побажав усім її учасникам плідної роботи та позитивних вражень. Запам'ятався учасникам конференції яскравий виступ-привітання співочої групи дівчат із творчого об'єднання «Сузір'я».

Директор наукової бібліотеки Новікова Т.В. виступила з доповіддю «Наукова бібліотека – один з базових елементів культурної, освітньої та інформаційної інфраструктури ХНТУСГ», де розглядалися основні засади, на яких базується робота бібліотеки у цьому напрямку. Протягом багатьох років колектив наукової бібліотеки приділяє особливу увагу культурно-виховній та культурно-просвітницькій діяльності. Одне із призначень нашої бібліотеки – бути осередком духовного спілкування, творчої та інтелектуальної діяльності й дозвілля студентів університету. Не є новиною, що освіта у нашому університеті тісно пов'язана з вихованням, духовною і творчою підтримкою молодого покоління, тому і не дивно, що ця діяльність наукової бібліотеки доповнює у цьому напрямку роботу всього колективу університету.

Цю тему подовжила у своєму виступі «Напрямки і форми виховної роботи ХНТУСГ» – кандидат філософських наук, доцент кафедри ЮНЕСКО, голова комітету у справах сім'ї, молоді та спорту ХНТУСГ Моїсєєва Н.І. Вона розповіла присутнім, що на сьогодні у комунікаційному просторі ХНТУСГ наукова бібліотека є центром невідкладної інформаційної, освітньої, культурної допомоги для всіх своїх відвідувачів. Особливо ефективно здійснюється співпраця бібліотеки з кураторами студентських груп, що приносить

велику користь усім суб'єктам навчально-виховного процесу. Вона дала високу оцінку бібліотечно-інформаційній та культурно-просвітницькій діяльності наукової бібліотеки.

Про творчу співпрацю наукової бібліотеки та Музею історії ХНТУСГ у національно-громадянському вихованні студентської молоді розповіла проф. кафедри ЮНЕСКО, кандидат історичних наук, директор музею Москальова Н.П.

Із великою увагою учасники конференції прослухали доповіді відповідальних за роботу читачських об'єднань та клубів наукової бібліотеки ХНТУСГ, зокрема: «Організація літературно-музичного театру в університеті як засіб творчого виховання студентської молоді» (канд. наук із соціальних комунікацій, доц. кафедри культури ХНТУСГ, гол. бібліотекар Грабар Н.Г.); «Національно-патріотичне виховання студентської молоді в процесі краєзнавчо-туристичної діяльності» (викладач кафедри ЮНЕСКО, зав. сектором культурно-просвітницької роботи Кіреєва С.М.); «Методологія впливу художнього слова на прикладі роботи читачького клубу «Слово» (бібліограф 2 категорії Сьомак Т.І.). У виступах йшлося як про традиційні форми роботи, так і про нові підходи до культурно-просвітницької роботи у нашій бібліотеці. Демонструвалися уривки з тематичних віртуальних годин. До уваги гостей конференції були представлені літописи роботи клубів.

Роботу конференції було організовано таким чином, щоб усі її учасники мали можливість поділитися досвідом проведення подібної роботи. Цікавими були виступи гостей конференції, у яких йшла мова: про співпрацю бібліотеки і деканату як одного із напрямків концепції виховної роботи (Семененко Л.П., директор науково-технічної бібліотеки Національного технічного університету «ХПІ»); про традиційні форми культурно-просвітницької діяльності бібліотек у сучасному аспекті (Жидких І.П., методист бібліотеки Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Чаєва); про ефективність застосування мультимедійних засобів у виховній роботі (Лазюк І.Ф., бібліотекар Харківської зооветеринарної академії); про нові підходи до культурно-просвітницької роботи, у тому числі досвіду проведення бібліотечних флеш-моїв (Рибальченко О.М., вчений секретар наукової бібліотеки Української інженерно-педагогічної академії); про роботу літературної вітальні «ХАІ» (Ткачук Ю.В., головний бібліотекар науково-технічної бібліотеки Національного авіаційного університету «ХАІ»); про сучасні засоби та методи культурно-виховної роботи Центру наукової і гуманітарної інформації ХГУ «Народна українська академія», зокрема, про роботу «Центра русскої культури» (Вірютина К.М.) та ін. Доповіді та повідомлення супроводжувалися презентаціями, демонструвалися уривки віртуальних годин.

На другий день роботи Міжнародної науково-практичної конференції було організовано засідання «Круглого столу». Після завершення обговорень та виступів учасники виказали єдину думку, що формування засобами культурно-просвітницької роботи бібліотек ВНЗ позитивної системи цінностей молоді, яка навчається, є на сьогодні дуже актуальним. Ця кропітка робота сприяє вихованню гармонійної, морально досконалої особистості, свідомої свого громадського обов'язку та відкритої до інтелектуального і творчого розвитку; підвищенню ролі виховної та культурологічної функції читання; залученню молоді до активної творчої діяльності в дозвілєвій діяльності бібліотек ВНЗ; створенню умов для самовираження особистості.

У рамках конференції для її учасників, а також для студентів ХНТУСГ було організовано перегляд вистави «Новые приключения Буратино» за мотивами казки О. Толстого, яку підготували актори-аматори студентського літературно-музичного театру «Джерело».

На завершення гості Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні аспекти культурно-просвітницької та виховної роботи бібліотек вищих навчальних закладів» висловили щире подяку керівництву ХНТУСГ та усьому колективу наукової бібліотеки, а також її директору Новіковій Т.В., заступнику директора Наугольновій Н.Г., зав. сектором Кіреєвій С.М. за організацію, гостинність, комфортні умови проживання, насичену культурну програму.

Треба додати, що поширення досвіду наукової бібліотеки відбувається шляхом популяризації її доробку у фахових виданнях та на сторінках університетської газети «Сільський інженер», де публікації про культурно-просвітницьку діяльність бібліотеки можна зустріти майже у кожному номері газети. Також з інформацією про культурно-просвітницьку роботу наукової бібліотеки ХНТУСГ усі бажаючі можуть ознайомитися на бібліотечному сайті: Books.khntusg.com.ua

*Лупіка Людмила Іванівна, провідний бібліограф, методист наукової бібліотеки ХНТУСГ
Кашуба Світлана Антонівна, редактор СІ*